

Vlaams
Parlement

ingediend op **1699** (2018-2019) – Nr. 3
29 oktober 2018 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid
uitgebracht door Marnic De Meulemeester en Kurt De Loor

over het ontwerp van decreet

betreffende het Vlaams Pensioenfonds
en het publieke pensioenstelsel
voor de werknemers van de diensten
van de Vlaamse overheid en andere besturen

Samenstelling van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid:

Voorzitter: Mercedes Van Volcem.

Vaste leden:

Sofie Joosen, Bert Maertens, Marius Meremans, Willy Segers, Nadia Sminate, Peter Wouters;
Bart Dochy, Michel Doomst, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel;
Marnic De Meulemeester, Mercedes Van Volcem;
Kurt De Loor, Els Robeyns;
Ingrid Pira.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Paul Cordy, Andries Gryffroy, Lies Jans, Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire;
Jan Durnez, Martine Fournier, Katrien Partyka, Joris Poschet;
Lydia Peeters, Bart Somers;
Jan Bertels, Yasmine Kherbache;
Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Chris Janssens;
Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

- 1699** (2018-2019) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendementen

INHOUD

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding.....	4
2. Algemene bespreking	4
3. Artikelsgewijze bespreking	7
4. Eindstemming.....	7
Gebruikte afkortingen.....	8

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid besprak op 23 oktober 2018 het ontwerp van decreet betreffende het Vlaams Pensioenfonds en het publieke pensioenstelsel voor de werknemers van de diensten van de Vlaamse overheid en andere besturen.

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

Minister *Liesbeth Homans* verwijst naar het Vlaams regeerakkoord waarin sprake is van het uitbouwen van een tweede pensioenpijler voor contractuele medewerkers. Om uitvoering te geven aan dit voornemen moest cumulatief aan twee voorwaarden worden voldaan. Ten eerste moest een wettelijk kader worden gecreëerd voor de toekenning van een aanvullend pensioen in de publieke sector; ten tweede moest hiervoor het nodige budget worden uitgetrokken.

Aan beide voorwaarden is intussen voldaan. Op initiatief van de Federale Regering heeft het Federaal Parlement de Wet betreffende de Aanvullende Pensioenen goedgekeurd. Deze wet vertaalt de wet uit 2003 door naar een aantal aanvullende bepalingen voor de publieke sector. Bij de begrotingsbesprekingen van einde 2017 heeft de minister dan het nodige budget vrijgemaakt voor de uitbouw van de tweede pensioenpijler, namelijk 22 miljoen euro, waarvan 21 miljoen euro voor de eenmalige bijdragen te betalen in 2018 en 2019 en 1 miljoen euro voor de opstartkost. De betrokken personeelsleden zullen retroactief kunnen genieten van de tweede pensioenpijler vanaf 1 januari 2018.

De minister besluit dat met dit ontwerp van decreet uitvoering wordt gegeven aan de voormelde afspraak in het regeerakkoord. De Vlaamse Regering wordt gemachtigd een Vlaams Pensioenfonds op te richten. Het betreft een organisme voor de financiering van pensioenen dat de vorm krijgt van een privaatrechtelijk verzelfstandigd agentschap. Het ontwerp van decreet regelt de oprichting, de samenstelling, de werking en het toezicht.

2. Algemene bespreking

Marnic De Meulemeester stelt vast dat hiermee de kloof tussen een statutaire en een contractuele betrekking bij de overheid deels wordt gedicht. Anderzijds wordt een job bij de overheid aantrekkelijker zodat die beter in staat is om geëngageerde werknemers aan te trekken. Het zou gaan om 8500 contractuele personeelsleden die in het nieuwe systeem zullen stappen.

De spreker vraagt naar de motieven voor de keuze van een fonds. Dit nieuwe fonds mag alleszins geen logge instelling worden met een (te) hoge werkingskost. Opvallend is dat het ontwerp van decreet de mogelijkheid geeft aan de lokale besturen om aan te sluiten bij het nieuwe pensioenfonds. De VVSG had hier vragen bij omdat bijna alle besturen al jaren over een tweede pensioenpijler voor hun contractuele personeelsleden beschikken. In hoofdzaak is men aangesloten bij Ethias-VVSG-groepsverzekering. Bovendien is het aantal lokale contractuelen dat intussen door een van de bestaande stelsels wordt bediend ongeveer tien keer zo groot als het aantal Vlaamse contractanten. De VVSG vroeg zich daarom af waarom Vlaanderen zelf geen aansluiting heeft gezocht bij wat er lokaal al bestaat. Was het geen optie om aan te sluiten bij de groepsverzekering van Ethias? Is het de bedoeling van het nieuwe pensioenfonds om volop de concurrentie aan te gaan met de nieuwe groepsverzekering? Zal men de lokale besturen actief benaderen om over te stappen?

Kurt De Loor is heel tevreden dat dit voornemen uit het regeerakkoord nu eindelijk concreet wordt. Het is goed dat de maatregel voor een stuk met terugwerkende kracht wordt toegepast. Er zou 3% van het brutoloon in het fonds worden gestort. Waarom werd niet ingegaan op de eis van de drie vakorganisaties om een hoger percentage te hanteren?

Bert Maertens vindt dat de kloof tussen statutaire en contractuele medewerkers vandaag te groot is en dat die moet worden gedicht. Een van de elementen in dat verband is de tweede pensioenpijler die via het pensioenfonds gestalte krijgt. Er is gekozen voor een pensioenfonds en niet voor een groepsverzekering. De syndicale organisaties hebben allicht een rol gespeeld bij die keuze. Men mag niet vergeten dat een aanvullend pensioenfonds ook andere voordelen biedt, zeker als men de schaalgrootte bekijkt. Toch zal nog moeten blijken dat de overheadkost van het fonds niet te groot wordt.

De bijdrage aan het fonds bedraagt 3% van het brutoloon. In welke mate kan daarvan worden afgeweken door lokale besturen die zouden willen instappen? Wat zijn de gevolgen voor het personeel als een gemeente of stad beslist over te stappen van de groepsverzekering naar het Vlaams Pensioenfonds? Kan de minister toelichten hoe de communicatie zal gebeuren naar de lokale besturen over de eventuele gevolgen van een overstap en over de termijn van inwerking-treding?

Ingrid Pira kan zich vinden in het voorliggend ontwerp van decreet. Zij zal wel een amendement voorstellen met het oog op een duurzamer beleggingsbeleid, dit in navolging van het Europees Parlement dat in het kader van de herziening van de Europese Pensioenrichtlijn koos voor een duurzamer beleggingsbeleid (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1699/2, amendement nr. 1). In de richtlijn worden pensioenfonds verplicht duurzaamheid op te nemen in het beleggingsbeleid, moeten de risico's van klimaatverandering en CO₂-intensieve beleggingen in kaart worden gebracht, kunnen pensioenfonds financieel rendement niet langer als excuus gebruiken om onverantwoord te beleggen, en moeten ze transparant worden over hun duurzaamheid. In navolging hiervan zou de Vlaamse Regering ook ethische en duurzaamheidscriteria kunnen afspreken voor de belegging van middelen van het Vlaams Pensioenfonds. Voor het pensioenfonds van de Vlaamse volksvertegenwoordigers werden soortgelijke regels overeengekomen.

Ward Kennes is verheugd dat het voornemen uit het regeerakkoord nu concreet vorm krijgt in een ontwerp van decreet. De raad van bestuur zal uit vijftien personen zijn samengesteld, met vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers. Hoe zal dat verder ingevuld worden?

Minister *Liesbeth Homans* antwoordt dat de raad van bestuur maximum vijftien personen mag tellen. In de regering is afgesproken dat men met elf leden zal starten, namelijk vier vertegenwoordigers van de overheid, drie van de syndicale organisaties en vier onafhankelijke bestuurders. Er is een uitbreiding mogelijk tot maximaal vijftien leden.

Wat de keuze voor een fonds in plaats van een groepsverzekering betreft, verwijst de minister naar de argumentatie in de memorie van toelichting. Zij doet opmerken dat er heel wat zaken zullen worden uitbesteed, zoals bijvoorbeeld het administratief beheer, de boekhouding enzovoort. Slechts 1,7 vte zal voor het pensioenfonds werken. Het zal dus geenszins een logge administratieve entiteit worden.

Het is niet de bedoeling dat de Vlaamse overheid de lokale besturen actief benadert om bij het pensioenfonds aan te sluiten, maar zij hebben wel degelijk die mogelijkheid. Lokale besturen die willen aansluiten, hebben een afwijkingsmogelijkheid met betrekking tot de bijdrage van 3% van het brutoloon. Ze kunnen minder doen of erboven gaan.

De minister zegt dat het uitgetrokken bedrag van 22 miljoen euro aanzienlijk is. De belofte uit het regeerakkoord wordt ingelost. De maatregel is heel goed voor de contractuele medewerkers. Sommigen beweren dat de 3% eerder weinig is, maar dat vindt de minister te kort door de bocht. De 3% is gunstiger dan het regime dat momenteel bij 80% van de lokale besturen bestaat. 15% van de lokale besturen heeft momenteel eveneens 3% en slechts 4,5% heeft een hoger regime dan de 3%.

De minister vindt het amendement van Ingrid Pira een waardevolle suggestie maar wel overbodig. De duurzaamheidscriteria zijn reeds opgenomen in de verklaring van beleggingsbeginselen. Dat document zal mee worden voorgelegd aan de controle-instantie FSMA. Hetgeen in het amendement wordt gevraagd, is dus reeds voorzien.

Ingrid Pira is bereid amendement nr. 1 in te trekken als de minister het document met de verklaring van beleggingsbeginselen wil voorleggen. Dan kan ze die tekst vergelijken met de inhoud van haar amendement. Als de tekst niet voldoet, kan het amendement in de plenaire vergadering opnieuw worden ingediend.

Minister *Liesbeth Homans* antwoordt dat het document een onderdeel is van het dossier dat wordt voorgelegd aan de controle-instantie FSMA. Zodra daarover de goedkeuring is verkregen, kan het document aan de commissie worden bezorgd.

Kurt De Loor verklaart dat hij nog een amendement zal indienen op artikel 12 om de minimale bijdrage van 3% van het brutoloon decretaal te verankeren.

Minister *Liesbeth Homans* stelt dat hierover niet in het Vlaams Parlement kan worden beslist. Het gaat om een arbeidsvoorwaarde en daarover beslist enkel de Vlaamse Regering. Juridisch gezien kan het parlement dit dus niet amenderen. Gesteld dat dit wel zou kunnen, zou dit trouwens betekenen dat de aansluitende lokale besturen verplicht zijn om zich voor minstens 3% te engageren.

Ward Kennes bevestigt dat deze materie behoort tot de relatie werkgever-werknemer en dat dit dus in het bevoegde sectorcomité moet worden besproken. Inhoudelijk heeft de spreker geen probleem met het amendement maar procedureel kan het niet. Om die reden zal zijn fractie dit amendement niet steunen.

Bert Maertens ziet wel een inhoudelijk probleem omdat de instappende lokale besturen dan verplicht zijn om voor minstens 3% te gaan. Men moet rekening houden met de budgettaire context van elke afzonderlijke gemeente en met andere voordelen die de werknemers reeds krijgen.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikelen 1 tot 11

Artikelen 1 tot 11 worden zonder opmerkingen aangenomen met 12 stemmen.

Artikel 12

Een amendement voorgesteld door Kurt De Loor en Els Robeyns strekt ertoe in het eerste lid, punt 1° te vervangen door wat volgt: "1° het betreft een pensioentoezegging van het type vaste bijdragen, die minimaal 3% van het bruto jaarsalaris bedragen, in verhouding met de geleverde prestaties;" (*Parl.St. VI.Parl. 2018-19, nr. 1699/2, amendement nr. 2*).

Amendement nr. 2 wordt verworpen met 10 stemmen tegen 2.

Artikel 12 wordt aangenomen met 11 stemmen bij 1 onthouding.

Artikelen 13 en 14

Artikelen 13 en 14 worden zonder opmerkingen aangenomen met 12 stemmen.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet betreffende het Vlaams Pensioenfonds en het publieke pensioenstelsel voor de werknemers van de diensten van de Vlaamse overheid en andere besturen, wordt aangenomen met 12 stemmen.

Mercedes VAN VOLCEM,
voorzitter

Marnic DE MEULEMEESTER
Kurt DE LOOR,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

FSMA	Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten
vte	voltijdsequivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten